

ዳኞች፡- ዓብዲልቃድር መሐመድ

ሒሩት መለስ

ፀጋዬ አስማማው

አልማው ወሌ

ዓሊ መሐመድ

አመልካች፡ ሰላም የቴክኒክና የሙያ ማሰልጠኛ ማዕከል ነ/ፈ.ጅ በቀለ ነዲ ቀረቡ

ተጠሪ፡- ከበደ ሰይፉ ቀረቡ

መዝገቡ የተቀጠረው ለምርመራ ነበር መዝገቡን መርምረን የሚከተለውን ፍርድ ሰጥተናል፡፡

ፍ ር ድ

ጉዳዩ ለሰበር የቀረበው አመልካች የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት በመዝገብ ቁጥር 62157 ሚያዝያ 14 ቀን 2000 ዓ.ም የሰጠው ትእዛዝና በመዝገብ ቁጥር 32105 ሚያዝያ 10 ቀን 2000 ዓ.ም የሰጠው ውሳኔ መሠረታዊ የህግ ስህተት ያለበት በመሆኑ በሰበር ታይቶ ይታረምልኝ በማለት ሚያዝያ 28 ቀን 2000 ዓ.ም ባቀረበው የሰበር አቤቱታ በመጠየቁ ነው፡፡

ክርክሩ በመጀመሪያ የታየው በፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ሲሆን በፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ተጠሪ በከላሽነት ቀርበው ከሚያዝያ ወር 1993 እስከ መስከረም 25 ቀን 1999 ዓ.ም በጥበቃ ሠራተኝነት ተቀጥሮ ከአመልካች ድርጅት ከማገልገል ላይ እያለ አመልካች አላግባብ የሥራ ውሉን በማቋረጡና ከሥራ በማሰናበቱ ፍርድ ቤቱ ወደ ሥራ እንዲመለስ ይወስንልኝ ወደ ሥራዬ የማልመለስ ከሆነ ልዩ ልዩ ክፍያዎችን እንዲከፍል ውሳኔ ይሰጥልኝ በማለት አመልክተዋል፡፡ የአሁን አመልካች ሥር በከላሽነት ቀርቦ ተጠሪ ከሥራ የተሰናበተው በየዕለቱ የዘብ ሥራውን ሲያከናውን የቅርብ አለቃውን ትእዛዝ የማይቀበል በመሆኑ የዕሁፍ ማስጠንቀቂያ ከተሰጠው በኋላ በቀርብ አለቃው ላይ በመዛቱና የተለያዩ የዕሁፍና የቃል ማስጠንቀቂያ ተሰጥቷቸው ሊስተካከሉና ሥራቸውን በአግባቡ ሊያከናውኑ ባለመቻላቸው ነው፡፡ ለተጠሪው (ከላሽ) ሊፈፀም የሚገባው ክፍያ የለም በማለት ተከራክሯል፡፡ የፌዴራል የመጀመሪያ ፍርድ ቤት አመልካች በየጊዜው ለተጠሪ ጽፌአቸዋለሁ ከሚላቸው የጽሑፍ ማስረጃዎች ውጭ ተጠሪ በሥራቸው ላይ አንባጓሮ የፈጠሩ መሆኑን የሚያሳይ ማስረጃ አላቀረቡም በማለት የተጠሪን ወደ ሥራ የመመለስ ጥያቄ ውድቅ በማድረግ ልዩ ልዩ ክፍያዎች ተከፍለዋቸው ተጠሪ ከሥራ እንዲሰናበቱ ወስኗል፡፡

በዚህ ውሳኔ አመልካችና ተጠሪ ቅር በመሰኘት ሁለቱም በየበኩላቸው ይግባኝ ለከፍተኛ ፍርድ ቤት አቅርበዋል፡፡ የከፍተኛው ፍርድ ቤት አመልካች ያቀረበው ይግባኝ የሚያስቀርብ ህግ ወይም የፍሬ ገዳይ ምክንያት የለም በማለት በመዝገብ ቁጥር 62157 ሚያዝያ 14 ቀን 2000 ዓ.ም ትእዛዝ የሰጠ ሲሆን ተጠሪ ባቀረቡት የይግባኝ ቅሬታ ላይ አመልካች መልስ እንዲሰጥ ካደረገ በኋላ የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ተጠሪ ወደ ሥራ አይመለሱም ብሎ መወሰኑ ተገቢ ባለመሆኑ የስምንት ወር ደመወዝ ተከሏቸው ተጠሪ ወደ ሥራ እንዲመለሱ ወስኗል፡፡

አመልካች የፌዴራል የመጀመሪያ ፍርድ ቤት የሥራ ስንብቱ ህገ ወጥ ነው በማለት የደረሰበት መደምደሚያ መሠረታዊ የህግ ስህተት ያለበት ሲሆን የከፍተኛው ፍርድ ቤት የእኛን ይግባኝ በመሰረዝና የተጠሪን ይግባኝ በመቀጠል ተጠሪ ወደ ሥራ ቢመለስ የሚፈጠር ችግር የለም በማለት ተጠሪ ወደ ሥራ እንዲመለስ የሰጠው ውሳኔ መሠረታዊ የህግ ስህተት ያለበት በመሆኑ በሰበር ታይቶ እንዲታረምልኝ በማለት አመልክቷል ተጠሪ በበኩሉ የሥር ፍርድ ቤት ካህ

ተከፍሎት ይሰጥበት በማለት የሰጠው ውሳኔ ህጋዊነት የሌለው ሲሆን የከፍተኛው ፍርድ ቤት እኔ ያቀረብኩትን ይግባኝ በመመርመር ወደ ሥራ እንዲመለስ የሰጠው ውሳኔ መሠረታዊ የሆነ የህግ ስህተት የሌለበት በመሆኑ የሰበር አቤቱታው ውድቅ ይሁንልኝ በማለት ሀምሌ 18 ቀን 2000 ዓ.ም ውሳኔ ሰጥቷል። አመልካች የሰበር አቤቱታውን በማጠናከር በመልስ መልሱ ተከራክሯል። የሥር የክርክሩ አመጣጥ በዚህ ፍርድ ቤት በሰበር የተደረገው ክርክር ከላይ የተገለፀው ሲሆን እጅም መዝገቡን መርምረናል። መዝገቡን እንደመረመርነው የከፍተኛው ፍርድ ቤት ተጠሪ የስምንት ወር ውዝፍ ደመወዝ ተከፍሎት ወደ ሥራ እንዲመለስ የሰጠው ውሳኔ በአግባቡ ነው ወይስ አይደለም የሚለው ጭብጥ መታየት ያለት ሆኖ አግኝተነዋል።

አመልካች ተጠሪ ከሥራ ለማሰናበት የሚያስችል ጥፋት የፈፀመ ስለመሆናቸው በቂና አሳማኝ ማስረጃ አላቀረበም በማለት የሥር ቤት የሰጠውን ውሳኔ በመቃወም አመልካች አቤቱታ ያቀረቡ ቢሆንም ጉዳዩ የፍሬ ጉዳይ ክርክርና የማስረጃ የምዘና እንጂ መሠረታዊ የሆነ የህግ አተረጓጎም ሆኖ ያላገኘነው በመሆኑ አልተቀበልነውም።

የሥር ፍርድ ቤት የአመልካችን ከሥራ ለማሰናበት የሚያስችል ጥፋት የፈፀመ መሆኑን የሚያሳይ ማስረጃ የለም በማለት አመልካች የፈፀመው የሥራ ስንብት ህጋዊነት የሌለው ነው በማለት ከወሰነ በኋላ የተጠሪ ወደ ሥራው መመለስ በአሠሪውና ሠራተኛው ግንኙነት ላይ የሚፈጥረውን አሉታዊና አዎንታዊ ጎን በመመዘን ተጠሪ በአሠራርና ሠራተኛ አዋጅ ቁጥር 377/1996 መሠረት የተለያዩ ክፍያዎችን በመክፈል ከሥራ እንዲሰናበት ወስኗል። የከፍተኛው ፍርድ ቤት የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት የሰጠውን ምክንያት አላምንበትም ከማለት ውጭ የተጠሪ ወደ ሥራ መመለስ ከአመልካች ጋር መልካም ግንኙነት እና ጥሩ የሥራ ሁኔታ የሚፈጥር ስለመሆኑ የሰጠው ምክንያትና ለዚህም መነሻ የሆኑትን ነባራዊ እውነታዎችና መረጃዎች በዝርዝር አልገለፁም።

ተጠሪ በጥበቃ ሥራ የተሠማራና በእጅም ትጥቅ የሚይዝ ከመሆኑና ከቅርብ አለቆቹ ጋር በተለያዩ ጊዜ ግጭት የሚፈጥር ስለመሆኑ ከመገለፁ አንጻር እና ከዚህም መነሻ ከሥራ ተሰናብቶ የቆየ መሆኑና አመልካች ይህንን በበቂ ማስረጃ ባለማስረጃቱና የሥራ ስንብቱን ህጉ የሚጠይቀውን ፎርሚሊቲ አሟልቶ ባለማከናወኑ ምክንያት አመልካች የፈረመው የሥራ ስንብት ህጋዊነት የገደለው ነው እንደተባለ ከሥር ፍርድ ቤት ውሳኔ ይዘት ለመረዳት ይቻላል። አንድ ሠራተኛ የሥራ ቅጥር አላግባብ ከተቋረጠ ፍርድ ቤቱ ወደ ሥራው እንድመለስ ወይም ካሳ ተከፍሎት እንዲሰናበት ሲወሰን እንደሚችል በአዋጅ ቁጥር 377/1996 አንቀጽ 43 ንዑስ አንቀጽ 2 ተደንግጓል። ፍርድ ቤቱ ሠራተኛው ወደ ሥራው እዲመለስ የሚወሰነው ከሥራ ግንኙነት ጠባይ የተነሳ የሥራ ግንኙነቱ ቢቀጥል ከፍተኛ ችግር ሊከተል ይችላል ብሎ በማያምንበት ጊዜ መሆኑንና ከሥራ ባሕሪው የተነሳ የሥራ ግንኙነቱ ቢቀጥል ከፍተኛ ችግር ያስከትላል ብሎ ካመነ ሰራተኛው ወደ ሥራ ለመመለስ ቢፈልግ እንኳን ካሳ ተከፍሎት እንዲሰናበት ማዘዝ እንደሚችል በአዋጅ ቁጥር 377/1996 አንቀጽ 43 ንዑስ አንቀጽ 3 ድንጋጌ ለመረዳት ይቻላል።

ከዚህ አንጻር ስናየው የተጠሪ የሥራ ባህሪ የአመልካች ድርጅት ጠቅላላ ንብረት ፀጥታና ደህንነት መጠበቅ ከመሆኑ አንጻርና ይኸም በአሠሪውና በሠራተኛው መካከል የሚጠይቀውን ከፍተኛ የሆነ መተማመን የሻከረውና ግንኙነቱ ቢቀጥል በአመልካች ድርጅት ላይ ከፍተኛ የሆነ ጉዳትና ችግር ሊያስከትል የሚችል በመሆኑ የከፍተኛው ፍርድ ቤት ይህንን ወደ ጉን በመተው የተጠሪ ወደ ሥራ መመለስ ሊፈጥር የሚችለው ከፍተኛ ችግር ስለሌለ ወደ ሥራ እንዲመለስ በለማት የሰጠው ውሳኔ ከላይ የተገፀውን የህግ ድንጋጌ የሚቃረንና መሠረታዊ የሆነ ስህተት ያለበት ነው በማለት ፍርድ ሰጥተናል።

ው ሣ ኔ

1. የከፍተኛ ፍርድ ቤት በመዝገብ ቁጥር 62105 ሚያዝያ 1 ቀን 2000 ዓ.ም የሰጠው ውሣኔ ተሽሯል። ይፃፍ።
2. የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት በመዝገብ ቁጥር 32488 ህዳር 23 ቀን 2000 ዓ.ም የሰጠው ውሣኔ ፀንቷል። ይፃፍ
3. በዚህ ፍርድ ቤት ያወጡትን ወጭና ኪሣራ ግራ ቀኝ ይቻሉ።
ይህ ፍርድ በፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት በሰበር ሰሚ ችሎት ታህሣሥ 16 ቀን 2001 ዓ.ም በዋለው ችሎት በሙሉ ድምጽ ተሰጠ።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት።

ፀ/መ